# Hırsız ve zekât

## Temel Bey: “Mektûbat’ta Yirmi İkinci Mektûbun İkinci Mebhas’ındaki suâlin ikinci haşiyesinde, ‘eskiden verdiği kırktan ki, her sene gâliben ve lâakal ribh-i ticârî ve nesl-i hayvânî cihetiyle, o kırktan taze olarak on adet verir.’ cümlesini açıklar mısınız?”

Hazret-i Üstâd Yirmi İkinci Mektub’un İkinci Mebhas’ına hırs’ın bir mahrumiyet, zillet ve sefalet sebebi olduğunu zikrederek başlar. Devamında hırs ile kanaatin iki muhâlif güç olarak hayatımızdaki müspet-menfî etkileri ile zekât ve faiz üzerindeki rollerini beyan eder. Kanaatin bitmeyen bir hazine olduğunu ispat ederek Mebhas’i bitirir.

Hırs hüsrana sebeptir. Hırs gösteren Müslüman, onmaz, batar; yükselmez, düşer; servet bulmaz, mahrumiyet bulur; ferahlanmaz, sefalete uğrar.

Misaller sunar Üstad Bedîüzzaman: Ağaçlar ve bitkiler hırs göstermezler, kanaatle yerlerinde dururlar; rızıkları harika bir surette onlara koşup gelir ve kanaatlerinden dolayı öyle bir bereket gelir ki, pek çok hayvanı beslerler. Hayvanlar ise hırs ile rızıkları peşinde koşuyorlar; çoğu zaman pek çok zahmet ve noksaniyetle ancak rızıklarını elde edebiliyorlar. Hayvanlar dairesi içinde zaaf ve acz ile tevekkül eden bütün yavruların rızıkları, en lâtif ve en mükemmel bir surette rahmet hazinesinden veriliyor. Hırslı saldırgan canavarlar ise, gayr-ı meşrû ve pek çok zahmetle ancak tatsız rızıklarını kazanabilmektedirler.

Faizin altında, aşırı mal düşkünlüğü ve haram helâl demeden kazanma hırsı vardır. Bu ise kayba sebeptir.

Oysa zekât, kanaat ve tevekkül içindeki Müslüman’ın salih amelidir ki, berekete açılan kapının anahtarı hüviyetindedir.

Hırsın neden hüsran sebebi olduğunu da açıklar Hazret-i Üstad. Eşyanın tertibinde İlâhî hikmetçe konulan bir usûl, bir yol ve bir âdet vardır. Hırs sahibi, bu yolu izlemez, bu metodu takip etmez, bu âdete uymak istemez. Tertip içindeki eşyanın manevî basamaklarına aldırmaz, üç-beş basamak birden atlamak ister; ama

atlayamaz, düşer ve maksadına ulaşamaz.

Malı çok seven Müslüman, malın çok gelmesini hırs ile değil; kanaat ile talep etmelidir. Yoksa kaybeder. Kanaatin, amel çapındaki görüntüsü ise zekâttır ve zekât bereket sebebidir. Yani malı arttıran en mühim faktördür. Çünkü yeryüzüne açılan Rahmet sofrasında rızıkların dereceleri ve nimet mertebeleri, Müslüman'ın fakirlere eli açık olma derecesiyle orantılı olarak kendisine açık olacaktır.

Böyle olunca zekât, dünya malını daha çok isteyenin başvurması gereken bir amel olur. Zira Müslüman kendi malından vermiyor. Müslüman, Allah'ın verdiği maldan veriyor. Yani tabir caizse, malın musluğu Allah'ın elindedir. Bakıyor ki Müslüman zekâtını vermiyor, malı tutuyor; Allah da musluğu tutuyor ya da bir musîbet gönderip daha önce verdiği servetin birikmiş zekâtlarını topluca ve fazlasıyla alıyor. Yani zekât vermemekle Müslüman, -uhrevî kayıplar bir yana- aslında önce ve acilen maldan kaybediyor. Müslüman zekâtını verse, Allah da musluğu sonuna kadar açacak, bereket yağdıracak. Çünkü daha fazla mal elde etmenin mühim bir usûlü ve yolu da, malı verene teşekkür ederek rızasını almaktır. Malı verense, fakirlere kucak açılmasını teşekkür yerine sayan Cenâb-ı Allah'tır. Hırsları dolayısıyla kucak açmayanlar ise, mal üzerinde kazanç kıtlığı, bereketsizlik veya musîbet suretinde ilk tokatlarını yiyorlar.

Neticede Müslüman zekâtı cebinden vermiş olmuyor; Allah'ın kendisine yaptığı ihsan ve ikramdan vermiş oluyor. Çünkü verdiği zekât, kendisine en az bire on olarak geri dönüyor. Bu durumda zengin fakire minnet duymalı; kesinlikle fakirden minnet almamalıdır.

Cenâb-ı Hak her sene taze olarak sıfırdan verdiği buğday gibi mallardan onda bir zekât istiyor. Eskiden verdiği ve üzerine bereketle arttırmakta olduğu koyun, keçi ve ticaret eşyası gibi mallardan ise kırkta bir zekât istiyor. (Aslında koyun ve keçinin zekâtı her ne kadar kırkta birle başlasa da, yüzde birle devam etmektedir. Yani yüz yirmi davara kadar bir koyun veya keçi; iki yüze kadar iki koyun veya keçi; üç yüz doksan dokuza kadar üç koyun veya keçi; dört yüzde dört koyun veya keçi ve artık her yüz davarda bir koyun veya keçi zekât verilmesi farzdır. Malı seven insanoğlu için arttırmaya ne kadar elverişli değil mi?)

Bahsettiğiniz "Hâşiye"de Üstad Hazretleri, yıllık olarak kırkta bir zekât isteyen Cenâb-ı Hakk'ın, zaten her sene ekseriyetle ve en az kırkta on adet gerek ticarî kazançta (ribh-i ticârî), gerekse hayvan nesli itibariyle bereket suretiyle kâr olarak verdiğini beyan ediyor.1

Yani en az kırkta on verenin, kırkta birini geri istemesi çok görülmemeli. Gönül rahatlığıyla verilmeli. Kırkta bire göz ve gönül koymamalı. Geri kalana kanaat etmeli. Peygamber Efendimizin (asm), “Kanaat bitmeyen hazinedir.” Sözü asla unutulmamalı ve ibadet hayatımızda mihenk yapılmalı.

**DUÂ**

Ey bütün terbiyecilerin Rabbi! Ey bütün kapıları açan! Ey sebepler tasarrufunda bulunan! Ey sevapları veren! Ey doğruları ilham eden! Ey bulutları yoktan yaratan! Ey azap ve ikabı şiddetli olan! Ey hesabı sür’atli gören! Ey dönüş kendisine olan! Ey bağışlayan ve tevbeleri kabul eden! Sen bütün kusurlardan, aczden, şerikten ve noksan sıfatlardan münezzehsin! Senden başka ilah yok ki, bize imdat etsin! Eman ver bize, Senden eman istiyoruz! Bizi Cehennem azabından halâs et!
Âmîn…

**Dipnot:**

1- Mektûbât, S. 264.